

**Tractatvs De Præventionē Ivdiciali [!], Sev De
Contentione Ivrisdictionvm**

Tonduti, Pierre François de

Lvgdvni, M.DC.LXXIII.

Capvt XV. Causam super falsitate & subornatione testium, tractandam
esse coram Iudice qui præuenit in cognitione causæ principalis, &
scribente eodem Notario, qui scribit in causa, super qua falitas ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98370](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98370)

nata proueniant ex fideicommisso Nicolai Patris Lauinæ, datur solum Confessio eiusdem Lauinæ in libello porrecto de anno 1585. in quo non describuntur confines bonorum, & propterea non probat quod bona alienata sint illa eadem comprehensa in fideicommisso, vt ponderat prima decisio §. pro responsione. Et quamvis respectu Sigismundi dentur in Summario Iunipera n. 14. & 15. duo corpora, quorum duæ demonstrationes concordant cum corporibus alienatis à Lauinia, nempe petia terræ aratiuæ in territorio Sancti Andree in Gartulo signata ibidem lit. B. & alia petia terræ in Villa Conuignani signata lit. C. Aduertendum tamen est, quod ad fideicommissum Sigismundi non est vocata Ginebria aduersaria, † sed Laura Amita, quæ non probatur decessisse post Sigismundum, vel illius hæreditatem agnouisse, vt requiritur, vt eandem transmittere potuerit ad Ginebriam eius hæredem, præsertim quia non agit inter suos hæredes vel descendentes: l. unica §. in nouissimis C. de caduc. toll. leg. quoniam sororem Cod. de Iur. delib. Bart. in leg. cum filiofamilias n. 12. & ibi Iaf. n. 107. & seqq. ff. leg. 1. & idem Bart. in l. 1 §. post n. 14. ff. acq. hæred. Valquez de success. progress. §. 9. n. 14. lib. 1. Gomel. var. resol. tom. 1. cap. 9. n. 1. & seq. Alex. conf. 1. §. 0. n. 7. lib. 2. alique allegati à Moderno Veneto, de transmission. capite 8. num. 1.

Secundò respondetur, quod Pompeus ultra hypothecam orientem ex donatione, habet aliam anteriorem ex cessione sibi facta à Blanchinis, ad quorum fauorem Lauinia bona de quibus agitur hypothecauerat, antequam bona fideicommissis (vt asseritur) subiecta alienaret, vt constat ex datis in Summario ultima positionis pro Pompeo, n. 1. & seqq. idemque præferendus est. l. prior. leg. Lucius, ff. qui pot. in pign. habet. Negul. de pignor. p. 5. membr. 1. & num. 14. Cypre. latè decis. 16. Rot. decis. 609. num. 4. part. 4. ecent.

Nec obstat quod Pompeus instrumentum cessionis, & hypothecæ constitutæ ad fauorem cedentium, non produxerit in prima instantia: quia adhuc releuant, cum etiam Aduersaria nuper produxerit coram me Instrumenta probantia fideicommissum, & identitatem bonorum alienatorum; pro sunt enim vt supra dicebatur nouæ probationes ad elidendas contrarias de nouo ex aduerso factas, † præsertim quia propter clausulam quam & quas, positam in commissione appellationis, potest etiam nouum Ius deduci, & canonizari: Put. decis. 7. de appella. Egid. decis. 661. Barbof. claus. 121. n. 10. Coccin. decis. 47. n. 10.

Tandem Ginebriæ non competit retentio pro credito scut. 460. Quia cum perceperit fructus bonorum, quos cessante legitimo titulo dominij teneat in suum creditum imputare, Garz. de expens. cap. 23. n. 38. Rot. dec. 650. n. 6. p. 2. decis. 126. n. 32. part. 7. recent. creditum remanet illiquidum, & propterea inefficax ad retentionem, ex allegatis in prima decisione §. penult. quibus additur decis. 323. n. 24. & 26. apud Modern. de manut. alique relati in Arminen. spoly 17. Martij 1628. Coram bo: me: Merlino. Eo magis, quia Iudex primæ Instantiæ mandauit dictum creditum compensari cum fructibus, & quatenus in hac parte sententia esset appellabilis, talis non redditur in aliis partibus separatis, nec exinde sequitur, quod creditum, propter fructuum perceptionem; de qua non dubitatur, & operatur ipso iure diminutionem crediti, leg. 1. C. pignor. alt. Alex. conf. 70. n. 7. lib. 7. Surd. conf. 194. n. 10. & seqq. Muta decis. 22. num. 7. vbi quod fructus etiam ante

quàm fiat liquidario, extenuant sortem: Fontanell. decis. 199. sub n. 15. Buratt. decis. 160. n. 11. non sit reditum saltem illiquidum, & altioris indaginis, itavt eius exceptio retardare non possit executionem sententiæ in Saluiano lata, vulgatis Iuribus.

Et ita decisum vtraque parte bis informante, Ista decisio referitur ad c. 12. n. 43. Secunda partis iniuria tract. de præuent.

Et ad c. 188. in secunda parte quest. civilium.

Et ad cap. 31. num. 21. & sequentibus part. 1. de præuentione.

CAPVT,

SEV

RESOLVTIO XV.

ARGVMENTVM.

Causam super falsitate & subornatione testium, tractandam esse coram Iudice qui præuenit in cognitione causæ principalis, & scribente eodem Notario, qui scribit in causa, super qua falsitas fuit commissæ. Præuentionem in causis diuersis & separatis, non posse impedire processum alterius causæ. Eum qui venit in causa ad hæsiu, non posse mutare forum iudicis præuenientis. Suspecto substituto, quando principalis reddatur suspectus.

SUMMARIVM.

- 1 Ne continentia causa diuidatur, causa incidentis tractanda est simul cum causa principali.
- 2 Iudicium super falsitate commissæ in causa debet terminari coram eodem Iudice & Notario illius causæ in qua falsitas fuit commissæ.
- 3 Præuentione non est considerabilis in causis & iudiciis separatis.
- 4 Qui venit in causa ad hæsiu, non potest mutare tribunal.
- 5 Suspecto substituto, non est suspectus Notarius principalis: Et quid in socio perpetuo & re missiue.

DVÆ causæ criminales intentatæ fuerunt: vna quidem, scribente Guillelmo notario, ad denunciationem Antonij contra Mauritium, in qua examinatis testibus tam pro fisco quàm pro reo, ad illius defensionem, tandem processum fuit ad sententiam absolutoriam cum condemnatione accusatoris in omnibus expensis.

Altera verò causa criminalis intentata fuit ad instantiam Communitatis illius loci, in qua Antonius ille non fuit vt supra querelans nec accusator, sed accusatus & querelatus per Communitatem; Et vicissim dictus Mauritius non fuit ipse accusatus, sed accusator, non quidem principalis, sed tantum vti adhærens querelæ Communitatis: & in prima causa scribit Guillelmus, vt dictum est; in secunda Achilles Graffarius.

His

His duabus querelis adiuncta fuit tertia, per quam Mauritius accusat Antonium de subornatione testium, quam subornationem præterdixit fuisse in illa prima causa scribente Guillelmo notario intentata, & vicissim Antonius præterdixit testes per Antonium productos ad probandam subornationem fuisse pariter subornatos.

Vnde quæsitum fuit, vter ex duobus illis notariis scribere deberet in ista vltima causa subornationis testium.

1. Causa mihi commissæ iudicauit in fauorem Guillelmi notarij: quia cum falsi accusatio non concernat causam Communitatis, sed primam illam accusationem, illo scribente introductam, contra Mauritium; necessariò concludendum est illius prosecutionem fieri non posse nisi scribente notario illius primæ causæ, ne illius causæ contentia diuidatur, & accusatio fiat apud acta vnius, & defensiones apud acta alterius notarij: per text. in *Auhen. & consequenter. & ibi DD. maxime Bartol. n. 7. C. de sent. & interloc. omnium Iudic. Farin. de var. & diuers. q. 100. n. 70.* Maxime cum adesset decretum Domini Vicelegati, quod illa causa præterse falsitatis non fieret nisi scribente Guillelmo primæ causæ Graffario.

2. Præterea quotiescumque agitur de causa falsitatis commissæ coram aliquo Iudice, seu scribente aliquo Notario; idem Iudex, idemque Notarius procedere debet in illa causa falsitatis, tanquam dependente à causa principali, quod enim de Iudice statuitur idem statuendum est de Notario: quia Notarius est pars quotitativa iudicij, & veluti depositarius actorum causæ: vt dicit Giurba *conf. 8. n. 7.* Ad eò vt etiam si ageretur de Iudice habente iurisdictionem in causis tantum civilibus, procedere posset ad cognitionem causæ aduersus testem, qui coram ipso falsum deposuit, Menoch. *de arbit. q. 91. n. 2.* & probatur ex l. nullum, C. de testib. Cou. *pract. qq. c. 18. n. 8.* Roland. *conf. 12. num. 1. & seq. lib. 2.* Vant. *de nullitat. ex defectu iuris. ordin. n. 48.* quia Iudex civilis non prohibetur de causa criminali incidenter cognoscere: vt *ibi* per eum.

3. Accedit supradictis, quod dictæ duæ causæ criminales sunt omnino diuersæ, & ad inuicem separatæ; nempe prima & tertia, à secunda: tum quia in vna Mauritius est accusator, & in alia accusatus; tum quia singulæ sunt institutæ super diuersis & distinctis delictis, excepta tertia, quæ habet dependentiam & connexitatem cum prima, & per consequens Achilles qui scribit in secunda, non potest præterdere præuentionem aduersus primum Graffarium: ex notatis per Trentacinq. *lib. 2. var. resol. de Iudic. resol. 3. n. 2. & sequenti.*

4. Denique quia Antonius in secunda causa non comparat tanquam principalis accusator, sed tantum adherendo ad querelam dictæ Communitatis; & per consequens præterdixit illius causæ, quæ tangit principaliter Communitatem, non potest agere nomine proprio ad petendam remissionem causæ ad aliud iudicium, in quo Communitas nullam habet participationem: non enim potest adherendo litem prosequi, nisi eo modo quo Communitas illam prosequi potest, & debet adherere in eo statu, in quo lis erat tempore adhesionis: Menoch. *conf. 48. num. 4.* Merlin. *lib. 1. controu. forens. c. 30. n. 3. & 4.* quia censetur vnica persona cum Communitate cui adheret: Surd. *conf. 335. n. 22.* Giurb. *decis. 1. n. 21. vers. tum quia tertius deservitur.*

5. Neque obstat si opponatur, substitutum dicti Graffarij principalis esse suspectum: quia suspicio substituti non repellit principalem à scribendo in *Sanlegerij de Præuent. Iudic. Pars 111.*

causa, si substitutus de ea non se immisceat; sicut dicitur de Vicario, qui licet sit suspectus, tamen illa suspicio non nocet Episcopo, nec impedit quin de causa cognoscat: Iacob. Laurenti *in tract. de Iudice suspecto, cap. 3. n. 6.* Sbrozz. *de Vicar. Episc. lib. 3. q. 15.* Quid autem statuendum sit quando agitur de socio irreuocabili, maxime suspecto: vide *cap. 26. p. 1. n. 37. in additione.*

C A P V T, S E V R E S O L V T I O XVI. A R G V M E N T V M.

Causam rescissionis contractus, vel cancellationis instrumenti, esse omnino separatam à causa executiua, intentata vigore eiusdem instrumenti: Et eum qui præuenit per executiones, non posse impedire, ne causa cancellationis in alio Tribunali intentari possit, ita vt quælibet causa currat marte suo. Et quomodo debeat fieri citatio, vel illius intimatio, vt inducat præuentionem; An sufficiat intimatio facta filio pro patre? Quid si copia citationis fuerit petita, & non tradita?

S V M M A R I V M.

1. Qui vult intentare rescissionem contractus, potest eligere Notarium sibi beneuolum, ex stylo curiarum Auenionensium.
2. Qui proponit exceptionem per viam actionis, est reus originarius, & sic non potest eligere Iudicem vel Notarium qui scribat in illa causa.
3. Præuentione affectata & procurata non suffragatur.
4. In prima citatione ad causam quomodo procedi debeat, & quod copia debet dimitti ad donum citatis, factis prius debitis diligentiis.
5. Citatio facta in personam domestici, vel amici, non suffragatur ad effectum præuentionis.

NO B I L E S quidam coniuges erant creditores Soceri in summa 4000. scutorum pro residuo dotis, videlicet 1000. scutorum pro residuo iurium paternorum, & 3000. pro residuo maternorum.

Verum quia maritus per scripturam priuatam declarauerat se esse contentum summa 3000. scutorum pro iuribus maternis, sequè nihil perituum de 1000. scutis residuis ex iuribus paternis; socer curauit citari dictos coniuges ad videndum offerri dictam summam residuam 3000. scutorum, scribente Florido notario, & mediante dicta oblatione declarari obligationes præstas in contractu matrimonij cancellari, seu pro cancellatis haberi, & simul ad recognoscendam dictam scripturam priuatam, & interim inhiberi de procedendo ad aliquas executiones vigore dictarum obligationum: Et vicissim dictus gener curauit Socerum citari, ad videndum declarari nullas & inualidas promissiones in illa scriptura priuata contentas, scribente Bernardino notario.

Cartellus, seu literæ citationis dicti Soceri fuerunt

Qq